„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући гђе удове Мајна, лебарска улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 44. У НОВОМ САДУ У ПЕТАК 19. МАРТА 1893. ГОДИНА XXVIII.

Ћ У Т Е!

На другом месту доносимо вест, да је министар-председник Векерле с министром унутрашњих послова Хијеронимиј-ем био у Бечу и да су од Њ. В. краља примљени у аудијенцији. По што ће се, по најновијим вестима из Беча делегације састати још месеца маја — министри су ишли у Беч, да известе краља о политичком положају. То је нешто са свим природно. Али из Будимпеште сад јављају, како су мађарски министри већали с краљем и о црквено-политичком програму мађарске владе, односно о уважању грађанског брака, матрикула и т. д. и да је краљ тај законски предлог претходно одобрио.

У доба, кад се невероватном брзином шире преко светске штампе сензационе вести и кад неистинити гласови налазе одјека у истој штампи, нама се ова вест чини чудновата и тешко нам је веровати, да би краљ претходно одобрио тај програм, кад су сви знаци до сада јасно говорили, да на краљевском двору владин програм не наилази на одобравање и кад се знаде, да краљевски двор стоји с Ватиканом у врло пријатељским односима, док с друге стране између Ватикана и мађарске владе постоји јаз.

Тешко је веровати још за сада овој вести из Будимпеште с тога, што су у престоници Угарске увек знали да мајсторски профанизују истину — а нарочито у овом питању. Ко се не сећа оних скорашњих честих гласова, како је папа попустио влади, како се не ће истој противити — а то је факт, да је папа био и остаје увек отворени противник владиног програма?!

Него била или не била ова вест истинита ипак можемо из исте извести закључак, да мађарска влада не ће одустати од намере, да уважањем свога програма врђа догме православне и римске цркве и да се она решила на одлучан корак. К овоме ако придодамо и забране јавних зборова, да ми Срби, Словаци и Румуни протестујемо против владе, можемо бити више него уверени, да нам предстоји оштра борба, а да спасемо углед и интересе наше свете вере.

Ми смо већ саопштили шта намерава и на што смера мађарска влада својим програмом и нема сумње, да против истога мора устати сваки син православне цркве, ако не ће, да му дужности свештеника врше државни, несрпски и неправославни чиновници, да се у светиње породичног брака мешају они, који по црквеним установама немају и не смеју имати на то никакова права.

Радошћу опажамо, како се и Срби у разним местима, као и Словаци и Румуни, буде и устају, да спрече овај атентат на веру наших дедова — али ипак не можемо да прећутимо жалосне појаве, да се код нас Срба не крећу они, који су на то први позвани, да код нас не видимо до сада ни једног свештеника на бранику вере православне, док и код Словака и код Румуна, римокатолички и православни свештеници стоје на челу овога покрета.

Баш сада читамо, да ће румунске владике сазвати и св. Синод, да реши о овој ствари — и док овако раде они, како и шта раде наши свештеници, а у првоме реду архијереји, на челу им патријарх?

Ћуте.

И док овде ћуте у овом случају где не би смели ћутати, ови исти архијереји знају да говоре онде, у сличним питањима, где би родољубље захтевало да не говоре.

Када год је реч о нашој автономији, односно кад јерархија хоће да је скучи а народ устаје да је брани — наши архијереји увек се бране тиме, како они својим смеровима иду на то, да би световни уплив што више одстранили од цркве, по што су, кажу и умствују они, искључиво позвани свештеници, да заповедају свуда, где се и најмање додирује црква.

Да су ти смерови погрешни, јер хоће да народ отуђе од цркве и да га потчине свештенству то свак види — а и да су назадњачки у то особито не сумњамо ми Срби, али ипак, кад је нашим архијерејима толико „на срцу“, да одстране утицај народа од цркве и кад се толико боре против тога утицаја, за што данас, када отворено прети не само да ће се мешати световне власти у црквене ствари, него понизити и верске догме, питамо: за што сада наши архијереји не устају против овог, куд и камо опаснијег световног не утицаја — него световне превласти?

Кад је ред да се боре против рођеног народа, исте крви и исте вере, коме су они верске поглавице ту знају, да се боре преко свих дозвољених граница и онда, кад народ не прети цркви, него баш хоће да се за њу и жртвује — али кад је ред да устају против световних власти — онда они ћуте! Није ли ово довољно, да се сваки увери како и коме данас служе наши архијереји.

Румунски епископи сазивају свети синод, да се ту договоре, како ће бранити права своје цркве — а наши? Наши у том мирују, као да их се и не тиче православље, али једнако мисле, како ће жешћу борбу водити против Српства, као да Срби, и баш Срби прете, да ће они уништити веру својих предака!

Даље не говоримо и не надодајемо ни једне речи. Оволико напоменусмо, да се види како су и колико искрени наши архијереји, кад говоре, да „јединственим статутом“ траже срећу нашој цркви а ми не верујемо, не ћемо, не можемо да верујемо, да се не ће наћи појединих свештеника, који ће се састати и договорити, шта и како бар они морају радити у овима, по нашу цркву тешким временима. Пред чињеницом, да се румунски свештеници боре за верска права, било би у нашој историји нечувено, да се од наших свештеника не нађе ни један, а да устане на обрану свете вере православне. То би значило нехатост или страх да се не замере архијерејима, у једном и другом случају слабост, која се не пристоји свештеницима, који су се заклели живоме Богу, да ће и живот жртвовати за своју веру.

Од архијереја ни они, као и народ не могу се добру надати. Кад је време да се боре против народа они: говоре, а кад је час да се боре против народних и верских противника они: ћуте!

Али свештеници смеду ли они данас ћутати, кад виде, шта нам се спрема? Ако су Срби, ако су православни, који осећају за свој народ и веру своју. ми кажемо отворено: на свештенике је ред да проговоре, кад архијереји ћуте!

Поглед по свету.

— Најновији гласови из Беча јављају, да ће се аустријске делегације састати још почетком месеца маја и да су министри одржали неколико заједничких конференција, да у њима удесе сав материјал, који би се имао претресати на овогодишњим делегацијама. — Краљ је прошле среде примио у аудијенцију мађарске министре Векерле-а и Хијеронимиј-а, који су га известили о општем политичком положају.

— У своје време донели смо вест из београдских листова, да је кр. намесник Ристић био позвао на договор Гарашанина, а овај да му се није одазвао. Сада „Српска Застава“ опровргава ту вест као са свим неистиниту, по што, каже исти лист, г. Ристић није позивао г. Гарашанина на никакав договор.

— У Берлину почеће ових дана врло интересантна, а уједно и шкандалозна парница, која баца врло жалосну сенку на јавни морал немачке аристократије. Оптужено је на име 45 чланова немачке аристократије због преваре на картању. У парницу је уплетено више официра и један интимни пријатељ немачкога министра трговине. Безброј сваких превара и сличних злочина починише ова господа, којима су, жељни за новцима, плачкали просто сваког богаташа, који би запао у то „фино“ друштво.

СРПСТВО

Србија. „Глас Црногорца“ пишући о прошлим изборима у Србији вели: „У Србији су обављени избори за народну скупштину, која се има састати о Благовести; но се још по београдским вестима не може тачно знати прави резултат избора; а по свој прилици не ће се ни знати пре него се састане скупштина. Какав год пак био тај резултат, желети је, да се партијске страсти после довршених избора стишају, по примеру осталих народа, који се уставом користе. —“

— Уважени петроградски лист „Новоје Времја“ каже о истој ствари: „И после избора ствари у Србији остају несталне а пријатне само непријатељима Србије. Било би време, да се стишају партијске страсти и да завађане странке, једна другој пруже руке измирења, на корист и углед отаџбине.

ПОДЛИСТАК.

СУДБИНА СЕСТРЕ МАРИЈЕ.

ПРИЧА ЂОВАНА ВЕРГЕ.

Тек касније је досуђено било сиротој сестри Марији, да вео на себе метне, тек тада, кад јој је породица осиромашила и приморана била, да Марију у калуђерице даде, те да јој тиме свакидашњи комад хлеба осигура.

Испрва је она за свет одређена била. Кад је књигу изучила, спремили су јој код куће већ и мираз. Отац је верио са сином једнога лечника, младићем, за којим је многа мати уздахнула, и ако је простог порекла био. Био је доиста леп момак, бео, румен и здрав, а свима се девојкама без разлике удварао. Како је јединац у оца био и како би му Марија племство донела, верио се с њоме и радовао се, што је сиротицу залудио, претварајући се, да је искрено љуби.

Отац девојчин доиста се трудио, да набави мираз, који би рођењу његове кћери одговарао, јер племство је до душе имала породица, али мало добара, па и то парницом замршених. Сиротан, који је све хтео да задовољи и само срећу своје јединице пред очима имао, упустио се у највећи трошак: двадесет салаша даде на једаред посејати, а парнице на врат на нос терати .. изгледао је као луд, који је све на једну карту уложио, наравно у доброј намери, из љубави према својој породици, и то га је упропастило.

Радио је без престанка, увек си га свугде могао видети, обилазио је све, једне саветовао, друге па рад гонио. Зором рано ишао је у поље а касно у вече враћао се уморан и и изпурен, и сањао би те ноћи о усеву, у који је он и то мало, што му је преостало, и сву своју наду уложио био.

„Свемогући створитељу, драги Боже, помози ми!“ тако се молио сваког дана, а сваке суботе запалио је кандило пред св иконом, само да се смилује свевишњи на њега и кишу пошаље.

Писма браниочева, који га је о парницама извештавао, држао је поред себе, а у својој кући показао се увек весео.

„Све је у реду“, одговарао је на брижне погледе женине, „ништа се не ће догодити... Бог не ће дати да пропаднемо...“

О Ускрсу отишао је да се причести и топло се молио преблагом творцу, да му подари добру жетву и да парнице добије, да сватови сретно прођу, како би јединицу своју усрећио.

* * *

А Марија је је достојна била те љубави. Кад јој је мати вереника показала и запитала, да ли јој се допада, одговорила је благо и послушно, да је потпуно задовољна. А кад је несрећа наступила и кад јој казаше, да мора вереника заборавити, мирно је одговорила: „Добро.“

Ускрс је био кад су је с младићем упознали. Она је спремна била на то, јер је слутила већ то. Честитке пријатељица, честе посете његових рођака, не са свим јасне речи материне — пробудиле су у њој слутњу.... Ах, какова је свечаност била онога јутра, кад јој је мати поручила, да после молитве к њој на разговор дође. Како се умилно разлегао глас звона, какве лепе слике у сивим облацима, који су мирис тамјана свуда разносили. Како јој је срце куцало у том очекивању! И све се смешило, све се блистало од злата и сунца, све је изгледало као да дрхће од топота људи, који су у цркву улазили, као да је свако очекивао, као да је свако за то већ знао... Тај Ускрс није сиротица никад заборавила. Још после много година, кад је чула побожни звук звона, који се по целој околини разлегао, мислила је да гледа целу цветну башту, своје старе пријатељице, како се од ње крију, цвркутање врабаца, радосно ћеретање познатих милих гласова, и њега, драгог вереника, с умилним осмејком, десницом у прслуку и чаробним погледом, који му се као нехотице отео.

Сви сродници, па и његови, честитали су јој, кад је из школе изишла. Како ли јој се отац тога вечера раздрагао. Јед и бригу задржао је за себе јадник, а за друге је спремио богату софру, која га је врло много коштала. Бог и он сам и — нико други! Нити девојка за чију је љубав све припремљено, нити младић ког су до ње посадили. О, да је вереник у овом тренутку слутити могао шта се у овој кући догађа и како обећани мираз у истини о концу добре или рђаве жетве виси, те да је шешир узео и отишао, а да није и даље лажном љубављу својом девојку варао И то би много боље било, јер тад није још девојче свим жаром срца свога тога човека љубило, кога је сваког дана виђало, као да је члан породице и који је посећавао, као да не би могао живети, а да је један дан не види, који би поред ње сео и шапућући о многом чему причао. И мати је била задовољна и она је чекала час, у који је обично долазио, па је својим рукама јединицу китила. Добила је нову хаљину, чешљала се по моди са раздељком на средини. Тада је имала лепу загаситу косу, коју је он тако радо имао. Говорио је, како би грех био, одсећи је, да калуђерицом постане. Разговарао се и о другим стварима с матером и оцем њеним, о томе, шта ће он на следити, како ће обећаним миразом управљати, о начину, како ће у својој кући газдовати. Мати би тајно упозорила Марију, да добро туби и вамти речи онога, који ће господар у кући бити.

Како су ти дани пролазили! Сати, у којима је код њих био, поред ње; сати, у којима га је очекивала; сати, у којима је на њега мислила, на његове речи, на звук његовог гласа, на све, с раздраганим срцем, над послом пригнута или у загрљају мајчином. Мили погледи њени, као да су јој у срце продирали. О томе је често премишљала Марија, с погнутом главом, сва поруменивши, и изгледало је, као да мати те слатке мисли из њених заљубљених и замишљених очију чита, да се и она сирота старица томе радује, а не би очију с радње подигла, претварајући се, као да ништа не види, кад младић крадимице задрхталу руку Маријину дохвати, или онда, кад младић метеж рођака, који су у походе дошли, у своју корист употреби и између двојих врата, као случајно, њенот се лица дотакне. Рођаци и пријатељи долажаху врло често, сви, који су се њеној срећи радовали. Била је као нека свечаност у кући, намештај лепо обојадисан, овде онде лежале су раштркане гомиле рубља, долазак и одлазак кројача и радника. А од свију изгледао је отац као да је најрадоснији. Сузе му ударе на очи, кад јединицу своју загрли „Бог нека те благослови и нека ти срећу подари, кћери моја!“ рекао би тада, а руке би му дрхтале, кад би своје благо миловао. А само жени својој смео је рећи — када је цео крај, Бога и све светиње у помоћ призивао и на рђаву се жетву тужио — њој је само смео рећи: „Та није још тако зло, могло је и горе бити. Овде, у овој околини, имамо двадесет добара посејаних. Рачунајмо средњу жетву...

— „Варшавски Дневник“ пишући у истоме смислу и замерајући данашњој влади, што се служила и једнако се служи насиљем и незаконитошћу надовезује, да је жалосно, али истинито, што је данас Србија постала предметом радости за све противнике Србије.

— Поводом доласка краљице Наталије у Цариград и врло пријатног дочека од стране Султана млади краљ Александар брзојавно се захвалио Султану.

— „Дневни Лист“ пишући о Црној Гори, на послетку овако закључује свој чланак, осврћући се на ону познату вику, која се била подигла против Црне Горе и црногорскога кнеза: „Криво нам је и боли нас, што је у коло ајкача упао и један београдски лист. Ма држимо да је српска дужност нама, овамо у Шумадији, да ако што не можемо помоћи посестрими Црној Гори, не треба ни да јој одмажемо. У њене унутрашње ствари не треба да се меша наш глас онда, кад би тај глас био по њу штетан. А помагати т. з. реформаторске смерове, који се у ствари ни чим не разликују од преврат ничких смерова, изазиваних по интенцијама Српству непријатељских туђина, значи грешити против Српства, против себе. Чудно нам долази да се у Београду ништа не чини против личних напада, који су управљени лично на Њ. В. књаза Николу, ма да су таки нападаји кажњиви у смислу устава и штампарскога закона. Да се тако што учинило против ког другог страног владара, тада би се извесно већ до сад применуо и устав и закон, а мислимо, да те дужне обзире заслужује од свих страних владара у првом реду Њ. В. кнез српске Црне Горе. Ти лични нападаји свакако не ће наудити гласу Њ. В. кнеза Николе Он је и као јунак и као песник, прослављајући себе, прославио и Црну Гору. Као добар владар учврстио је и проширио своју државу и много учинио за културни и економски напредак своје државе. С те стране дакле, Црна Гора и њен господар не губе ништа, али није лепо, није српски да таки нападаји могу долазити и из — српске Србије. —“

Црна Гора. „Глас Црногорца“ пише: Одбор за прославу четиристогодишњице ободске штампарије имао је у уторак четврту седницу, по што у недељу и понедељник није могао због скупштине друштва читаонице. На овој седници одборској већало се, коме ће се послати „проглас“ одборов, и у којој форми. Закључено је, да се пошље свима српским листовима, главним словенским, и неким страним, који су познати са својих симпатија према Словенству; даље словенским академијама, универзитетима, матицама, читаоницама по већим варошима, певачким и другим друштвено-просветним српским дружинама. — Говорило се о књизи споменици, која би се имала о овој прослави штампати, али није било ништа одлучено, док се о томе чланови размисле. — Са потпуним задовољством констатирано је, да је глас о овој прослави у целом нашем народу прихваћен најрадосније. На више већ доносимо први симпатични одзив из спљетског „Naroda“, а новосадски листови „Браник“ и „Застава“ одма су прештампали од речи до речи наш чланак о овој прослави. Из Ниша нам се на први глас брзојавом пријавио г. Никола Симић да долази на прославу са својом позоришном дружином.

СЛОВЕНСТВО.

Русија. Петроградско „Н. Времја“ одговара аустро-угарској штампи односно руске изјаве о намењеној промени бугарског устава: „У Бечу и Пешти треба да знаду исто тако, као и код нас у Петрограду, да је саопштење „Правительственог Весника“ било одређено, да се преда дипломатским путем свима државама, које су потписале берлински уговор. Форма таке предаје позната је. Саопштење се спроводи новим нотама, у којима се излаже побуда тог предавања. Услед овог саопштења погледа Русије на ток ствари у Бугарској, нама се чини, да је то неизбежива „измена мисли“.

Даље је питање, какав утисак може учинити у Бугарској корак учињен нашом владом. О томе ми не ћемо да нагађамо, али мислимо, да ће у сваком случају чланови великог собрања, које је сазвано у Трнову 30. априла, приступити своме задатку, знајући да наумљена измена устава бугарског никад не ће бити призната од Русије.

Да је све то непријатно аустријским и угарским журналистама владине странке, ми разумемо; али ова господа нека знаду, да систематско немешање Русије у унутрашње послове бугарске, не значи немо саглашивање наше владе на врсту тако смелих нарушења берлинског уговора, друго, да има граница, преко које софијски власници и њихови пријатељи не би имали прелазити. Оставити Бугарску са свим Русија не може и не ће. Допустити, да западне државе признаду законитим путем догађаје, што се догађају у Бугарској — ми то не можемо ни замислити; ма како да је велико руско мирољубље, нека нико не очекива, да дрскост Стамбулова не ће изнети најпосле бугарско питање у облику, који тешко да може желити и сама Аустро-Угарска. Постојано држећи се берлинског трактата, у строгом смислу њом самом поштованог, Русија ће у праву бити да напомене другим државама, потписницама овог трактата, да су дужне и оне да иду њезиним примером. У случају, да не испуне те дужности, она ће бити дужна, да изјави, да је берлински уговор престао постојати са свима својим чланцима, што су ограничавали слободу нашег деловања. Посљедице таке изјаве могу бити врло озбиљне пре свега за Аустро-Угарску, која привремено влада Босном и Херцеговином искључиво само силом берлинског уговора.

Наумљено у Трнову ново нарушење берлинског уговора, не ће ни у каквом случају проћи без посљедица. Оно ће принудити Русију, да са свим промени своје одношаје према бугарском питању, који ће тим ступити у са свим нову фазу. У Бечу ће добро учинити, ако о томе промисле, пре него се сврше дела, која ће Русију принудити, да енергички узме у заштиту интересе православне цркве у Бугарској.“

— Петроградски „Ђень“ пропраћа изјаву Побједоносцеву, о којој смо ми говорили овим речима: „Изјава је ова тако јасна и категорична, да ако на западу има још људи, као што је Штросмајер који уображавају, да је бајаги под образином пријатељства према руској држави, могуће Русију навести на пут уније с Римом, — онда ће ти људи скоро отрезнити се. Што није било могућно у доба флорентинске уније још мање је могућно сад, кад је у самом крилу римског католичког света почело растројство и тежња (под фирмом старокатолицизма) да се ослободе духовне власти Рима“

Чешка. Младочешка странка у многим изборним срезовима приређује сада своје зборове на којима младочешки посланици на цар. већу полажу пред народом рачун свога деловања. Младочешки заступници и овог пута ступају пред своје бираче чисте савести и отворена чела, да су се храбро и разборито борили за права миле им отаџбине, а својим радом, уз пркос тешким околностима да су ипак много постигли. Тако је прошле недеље говорио у Кутној Гори др. Херолд и између осталога казао, да Младочеси могу бити задовољни последицама своје политичке тактике. Најпре су ту успели, да се садашњи аустријски устав не може никако одстранити пре него се задовољи Чесима. А овај успех више вреди, него да су на министарске столице поставили и десет министара Чеха.

Други успех лежи у оном уверењу, којег су постигли данас Немци, да се не могу увести бечке пунктације. Трећи је успех, што је влада, захваљујући Чесима, пропала са својим програмом.

У истоме смислу говорио је у Подјебраду др. Енгел. На свима овим састанцима доносе се једногласне резолуције, у којима се тражи чешко државно право.

ДОПИСИ.

Самош (Торонтал). 8. (20.) марта 1893. Познато је читалачкој публицу, да је Самош за годину дана услед смрти пароха Нешковића и Павловића, остао без пароха, те је за администратора парохије наименован од преч. конзисторије оповачки парох часни г. Димитрије Дрњак, који управо годину и по (од 8. септ. 1891. па до 8. марта 1893.) ово место администрира.

По што је на основу прехваљеног вис. кр. Рескрипта једна парохија редуцирана, то је стечај на једно парох. место I. класе расписан и ево данас парохом попуњено.

Да не будем опширан, хоћу штованим читаоцима овог листа у кратко ток тог избора да опишем.

Самош је доста велико српско место а парохија I. разр. Још пре расписаног стечаја долазили су и нудили се кандидати за ову парохију, и ако су знали, да је од стране г. Нектарија епископа одн. еп. власти послат за адм. свештеник зрео, озбиљан, пун свештеничка духа и енержије и своме чину достојан. Доста су се њих и писмено на поједине личности обраћали и препоручивали.

Колико се то по крчмама, дуђанима, ковницама и по ћошковима кортешовало, наговарало, гатало и циљало на овог и оног.

Колико се ракије и пива источило само да би се жељена циљ постићи могла. Колико се добрих пријатеља посвађало и омразило због тога избора? Ту је кум на кума, брат на брата, пријатељ на пријатеља озлојеђен био.

Но то се обично при сваком избору чини, па не треба ником замерити, јер би сваки хтео да тиме стече поверење у народу. Сваки би хтео да се као првак истакне, па да рекне ја сам то урадио, ја сам допринео те је тако испало.

Самошани чуше шта се по селу говори и нагађа, не хтедоше чекати дан избора, но по што су већ више пута у више прилика преварени, ускорише те у скупштинској седници донесу писмен предлог од 10 скупштинара подпомогнут, и закључе уложити преч. конз. да г. Д. Дрњка парох. адм. без избора за самошког пароха потврди.

Тај предлог усвојише 40—50 скупштинара, али како је против тога поднесен протест, то је ево данас свршено; јер данас је на основу високог краљ. рескрипта у присуству преч. г. Ђорђа Вукашиновића протопресвитера обављен избор пароха.

На збору било је 66 чланова. По што су присутни чланови у записник уведени, и од перовође на глас прочитани приступи се избору.

На опште захтевање, ма да се из стотину грла заорило бурно: живио Дрњак, гласало се јавно.

Сваки је члан имао гласно казати за кога је, које су гласове бележили ц. кр. обрлајтнант у миру г. Лаза Перић, бележник у миру г. Тоша Калејски и перовођа госп. Тоша Предић, а контролирао их је г. Јован Кочоба учитељ у миру и госп. Јоца Тодоровић трговац.

По што су се гласови пребројали овај резултат је нађен: г. Дрњак добио је 47 а Бота 19 гласова.

Па по што је Дрњак законом прописане више од две трећине гл. добио буде за пароха самошког проглашен. Приметити имам да ван скупштинара беше школа дупком пуна седих стараца нечланова, ходник пун младића, а сокак пун дечака и деце, жељно чекајући да се избор сврши.

С каквим одушевљењем викаше сви и из школе и споља „живио Дрњак“ неда се описати а на лицу сваком могао си читати задовољство.

Истина, било је њих 19 који другоме своје поверење поклонише, но то је по њиховом уверењу, а ипак је похвално да су, после избора, сви ратари који за г. Боту гласаше, остали да депутација новоизабраног допрати.

Људи су људи, а сви смо браћа пре избора и после избора, не треба имати ни на кога злу вољу. Сваки је дао свој глас коме је хтео, и за то га нико не може после кривити, кад је то учинио из уверења.

По што је г. Дрњак од депутације уз пратњу стотинама гологлаве деце и дечака допраћен поклони се конзисторијалном поверенику госп. проти нашем, кому се на лицу читати могло изненађење и удивљење како се мудро самошки ратар зна у озбиљном часу понашати.

Ступајућу депутацију с парохом пратила су деца до дворане. У дворани дочекао је пароха перовођа Т. Предић, који га у име општине поздрави.

Г. парох тронут је пратио говор перовође који га је у кратко упозорио на прошлост наше црквене општине. Особито је дирнуло како свештеника тако и присутне кад је рекао: Частни оче! До скора Самош се зваше Чавош и Сечањ, јер је из та два места насељен, па на две парохије подељен, но смрћу наших пароха постадоше та два имена Самош, јер сад остаде једна парохија, па немојте нас више делити на Сечањ и Чавош, но да будемо браћа Самошани. Не правите разлике међу нами, но милујте нас подједнако, а ми ћемо вас слушати као духовна оца и т. д.

Г. парох на то је врло лепо одговорио и обећао, да ће се он као свештеник увек онако понашати, како ће Богу и народу по вољи бити.

Ето и тај дан живи људи дочекаше, дође па и прође, и од данас ваљада ће се опет међу нама повратити она стара слога.

Та ми сви добро знамо, да је наш пређе администратор, а сада парох, својим родољубљем тај раздор утишао, и од две странке поста једна.

Један скупштинар.

А добио сам и добар глас о парницама нашим.“

Али он је тако говорио због тога, што је међу онима, који су свирку у перивоју слушали, и његова кћи у скупоценој хаљини и у лепом, ал' на веру узетом, шеширу са својим вереником седила. Лепо девојче изгледало је тако сретно и задовољно, да ни сањала није сиротица, како јој срећа само о кончићу виси. — Али лечник, са својим лукавим очима, често би поглед свој на њега управио, који би јадном оцу ладан зној на чело натерао: „Па како мислите пријатељу, хоће ли вам усев какове користи донети? Па како стојите с парницама Ви сте се великог подузећа латили Када бих ја у вашој кожи био, ни једне ноћи не бих могао тренути . . . Код овако рђаве жетве. Ја вам кажем, да ни најбоље газде незнају како ће проћи!“ Мал што није на сина ђипио, који у том тренутку није на ништа друго мислио, већ само у лепе очи Маријине гледао.

* * *

Ни млади вереник није био луд, а при том се и за свачију несрећу пре или после сазна. Јадни отац Маријин копрцао се доиста као риба на удици, опкољен веровницима, гоњен многим потребама, па трошком за кућу, за обделавање земље и платом раденика. Јурио је од једног до другога, повијао се према приликама, трудио се да отклони буру, ухватио се у коштац са несрећом и платио је напослетку својом главом. Када се у време жетве опасно разболео и живот му о концу висио, у љутој бољи непрестано је говорио: „Пустите ме да устанем. Ја не смем у постељи мирно лежати... Ја морам на поље . . . Ја морам на поље . . . Ја знам то . . . Ја знам.“

Сазнали су то и други а понајпре вереник, који је према својој вереници са свим хладан постао, а само тешком натегом у њену кућу долазио. Сирота Марија плакала је и дан и ноћ, јадна мајка није знала, како да је утеши. Сиротице још нису опазиле понор, који је кућа њиховој грозио, јер се јадни отац још непрестано трудио, да решетом сунце покрије, ли за то, да им уштеди бол, који је њега жива у гроб сурвао

Није рекао ништа о горчилу, који је и то мало рода запечатио. Ћутао је о ужасним претњама сељака, који су хтели вилама да га премлате, када су видели да им је награда за труд у опасности. А жени, која је видела, како дођоше и житнице испразнише, рекао је, да је жито продао. А када је она за новце упитала, одговорио је, да ће их тек о Божићу добити. Сутра, прекосутра, крајем месеца. Јадни отац упустио се у трговину с целим светом, гомилао је лажи, у које је и сам већ почео веровати, тако је збуњен био. Било је око божићне недеље, када се мати и кћи заверише да свих девет дана посте, не би ли се рођено божанство смиловало и помогло, да сватови сретно испадну, — када је пропаст наступила.

* * *

У кући несретног родитеља месио се тога дана лебац. Марија је и за вереника умесила неколико колачића, које је она у манастиру научила правити, а он је дубоко замишљен гледао, како она ради, кад и кад мало пресна теста грискајући, и рече полако, само да би што говорио, да су јој руке сад од брашна још беље . . . ту је стајао у кујни поред огњишта, са шеширом на глави, као да је већ члан породице — кад одједном утрчи девојка с котарицом у руци, бледа од страха и повика: Госпођо! Госпођо! У предсобљу се зачу глас очев, како и преклиње и грди. Мати одмах истрчи напоље да види шта се десило и не дође више натраг, као да и не хаје, што је младића и девојче саме оставила. Девојана се приљубила уз вереника, као да је знала, да јој је он једина помоћ и утеха.

„За име Бога, шта се догодило, драгане?“ рече, када је угледала оца бледа као самртник. Посртао је као пијан, ишао је тамо-амо, а није знао шта ради, позатварао је капке и прозоре, да не би пролазећи унутра гледали. А када се јадни отац нехотице с вереником сукобио, гледао га је укочено, самртним знојем обливен, скрштеним рукама и отвореним устима, ништа не говорећи. И тада поче вереник свој огртач и шпаг тражити и спремаше се да оде, претварајући се као да ништа приметио није, и да чини то једино из учтивости и да би непријатан случај избегао, кроз зубе говорећи: „Опростите . . . Ја сам у незгодно време . . . Жао ми је . . .“

Али када је несретни отац покушао, да се и даље претвара, као да је миран, са самртним знојем и бледилом на челу: „Али, г. верениче! . . . Стрпите се само један тренутак! Један тренутак, па онда можете слободно отићи. Хајдете мало у моју собу са женскадијом . . .“

Тада се разјари вереник.

„Какову шалу збијате ви господине? Учинимо краја већ овој лудорији. Та већ сви знају да сте пропали. И чудим се да и једног поштеног човека хоћете собом у пропаст да повучете.“

И није им пошло за руком да га задрже Нити плачни поглед Маријин, која га је дрхћући преклињала. Он је остао хладан, па да би на леп начин свему краја учинио, удали се с речима: „Врло ми је жао . . . у истини јако жалим . . . Ја сам вашу кћер искрено љубио.“

Тада дође лекар, да врати поклоне, које му је млада на дар извезла, јастуче од сомота и папуче, а он се показао, као да јако жали, што се тако догодило: „Врло ми је жао! То је била моја једина жеља. Али ви Марijo нисте томе ни мало криви . . . . . Ви ће те поред ваших врлина већ наћи других“.

А када виде како девојче посрну, бледа као парче платна, убриса марамицом сузне очи и рече: „Какова несрећа кћери моја! Опростите . . . Немојте ми на жао учинити, јер ја нисам крив“.

* * *

И тако је сироту Марију њена судбина стигла. Наставник манастира саветовао је остале калуђерице, да се на Марију угледају: „Погледајте сестру Марију! Нека вам служи за пример, јер она је искусила какав је свет. Тамо влада превара и лицемерство превари ме да те не преварим. Па шта преостаје напослетку после толиког страха, после толико патње? Пуна шака прашине? Vanitas vanitatum!

И тако је јединица полако целу светску прашину са себе счистила и на друго се сасвим привикла, на калуђера, који је причешћивао и на путу светитељском пратио, на ћошак од спаваће собе, где се већ толико година њена постеља налази, на место, на коме је на кору и при молитви стајала, на звук звона, по коме је она своје уређивала, на гласове, које је сваког дана и недеље слушала, на исти час, на исти тањир. Њен свет је овде свршавао, на стреји комшинских кућа, која се изнад зида баштенског помаљала, на мали брежуљак, који је кроз прозор гледала, на ћошак улице, на који је њен дом излазио. Дани и године пролазили су у манастиру сасвим једнолико, са сунцем, које је кад више

Књижевност.

Историја светосавског манастира Ковиља храма св. Аранђела. Написао Мирон Ђорђевић игуман и настојатељ истог манастира. У Н. Саду. Издање манастира Ковиља 1891.

И ако је ова књига изишла близу пре две године ипак ћемо сада коју рећи о истој, а с тога по што смо је ових дана добили и прочитали. У опште одобравамо сваки рад посвећен спознавању прошлости наших манастира, по што је то за нашу историју врло корисна тема, а нарочито се радујемо, кад видимо између радника на нашем књижевном пољу и по кога калуђера, јер тиме се доказује, да ипак живе и у манастирским ћелијама људи, који употребљују време у проучавању мале нам прошлости и у обрађивању просветних путева наше будућности. Отац Мирон показао се и као љубимац прошлости и радник-књижевник, а нарочито као искрен поштовалац оца наше историје, славнога Рајића. Књига, о којој је реч, допала нам се у свакоме погледу и ми смо је с наслађом читали до краја — особито први део где говори о православном монашеству и манастирима у опште и ако је укратко, али је врло занимљиво описан. Опис манастира, како је постао и у којем се стању данас налази црква, нарочито украшена уметничком кичицом академског сликара Аксентија Мародића, кратка расправица о нашим манастирима и калуђерима, улогу манастира Ковиља у бурним годинама 1848—49. као и остало може се читати наслађом, а за оне лепе црте из живота покој. Рајића у манастиру управо смо захвални г. писцу. Ма с које стране посматрали ово дело достојно је похвале, а што се тиче лично самога писца имали би да га покажемо за углед многим нашим калуђерима, да и они прибирају успомене из прошлости својих манастира, да се и они сете оних заслужних српских свештеника-калуђера, који су у њима живели, да тако и опет наши манастири буду, што су некад били: ризница прошлих успомена и место на којему се не скупљају само богомољци него и радници народне просвете.

Вести из места и са стране.

Народна забава. Јављају нам из Сентомаша: „Други дан Ускрса у вече биће овде народна забава с одабраним распоредом. Између осталога држаће говор г. Јован Благојевић, учитељ у виш. дев. школи у Сомбору и нар. посланик, а певаће уз гусле народне песме г. Витомир Рунић учитељ овдашњи. Надамо се лепом броју гостију из околине“.

Збор Румуна. Из В. Сибиња јављају, да се онамо прошлог понедељника одржао велики збор Румуна, на којему су протестовали против уважања грађанског брака и матрикула. На овоме збору говорили су и неки родољубиви румунски свештеници, бранећи веру своју. А наше свештенство? А наша јерархија?

Забрањени зборови. Оно што се најпре догодило Словацима, па нама Србима сада је дошао ред и на Румуне. Мађарска влада забрањује и њима, да држе јавне зборове и да на њима критикују црквено-политички програм владе и уопште да расправљају своје, чисто народносне ствари. Ових дана справљали су се Румуни да приреде јавне зборове у Абрудбани, Бласендорфу и ердељскоме Београду, али власти су им то забраниле. Шта и како мислимо о овим забранама рекосмо у прошломе броју. Данас остајемо при свом мишљењу, да би забране морале све немађарске народности подстрекавати на одлучну уставну борбу и надодајемо: ове народности зближавати једну другој, да се тако одупру свима, који се служе против разних народности незаконитим средствима.

Њ. В. краљица Наталија у Цариграду. Лист „Stamboul“, који излази у Цариграду, донео је у свом броју од 13. марта ову нотицу: „Краљица Наталија. Пароброд „Алфе“ на коме је путовало Њ. В. српска краљица Наталија, стигао је 12. марта у 5 часова у пристаниште наше. Мунир-паша велики церемонијал-мајстор и дрогман царског дивана, дивизиони ђенерал Ахмед Али-паша очекивали су и дочекали „Алфе“ да у име Њ. Ц. В. султана поздраве краљицу Наталију. Ђенерал Сава Грујић опуномоћени српски министар и неколико чланова легације такође су дочекали Њ. В. краљицу. На бродићу „Невру“ изишли су ови у сусрет краљици Наталији, а за тим у двојим дворским колима пошли у краљичин хотел. У првим колима седили су: Њено Величанство краљица Наталија, њена дворска дама, ђенерал Сава Грујић и Лунир-паша. У другим колима друга краљичина дама, Али-паша и чланови српске легације. Вожено је кров Фундукли, Кабадач Долма Бачке и у 7 часова кола су стигла у хотел „Византија.“ Од стране Њ. Ц. В. султана одређен је краљици за пратњу Његова Екселенција Ахмет Али-паша. 25. марта Њ. К. В. краљица Наталија била је у посети код Њ. Ц. В. султана. — По последњим телеграмима из Цариграда, дочек је заиста био сјајан и величанствен. Његово Царско Величанство султан предао је Њеном Величанству својеручно орден с бриљантима. Цела краљичина пратња одликована је орденима. Њ. В. краљица пробавиће пет дана у Цариграду а за тим путује у Јалту на Крим. Руски посланик г. Нелидов приредио је свечан ручак у част Њ. В. краљице.

Папа — у акцију. Римски папа пустио се у отворену акцију против мађарске владе. Издао је енциклику на све бискупе, да се одлучно боре против уважања грађанског брака. По што су се Мађари тако рећи до јуче надали, да ће папа попустити, ова им је енциклика најбољи одговор ради њихова знања и владања.

† **Нешко Спасојев Контић.** Умрло је овај црногорски јунак, о којему пише „Глас Црногорца“: Нешко Спасојев Контић рођен је 1808. год. а преставио се 24. фебруара 1893. год. Служио је као перјаник кнеза Данила и Њ. В. кнеза Николу 27 година. Нешко је пре освојења Жупе Нишићке са својим рођаком Јошом Николиним дошао у Жупу код куће Ђока Војводића, у ког је био то вече дошао на конак неки ага никшићки (Муселим), који је био у Морачи и посекао две главе српске, па их у вече метнуо на коље од обора (авлије). Нешко је био чуо за ове две главе и они се привуку да би их украли, те по што прилегну уз кућу, Нешко се припне на раме свога рођака и кроз прозорчић убије Турчина код огња, а кроз Турчина и Ђоку Војводића, па побеже и понесе оне две главе и закопа их у Греде Југовићке, више ман. св. Луке. Јоко Војводић при смрти остави аманет својим синовима, да не траже освете за њега, пошто је знао да је због Турчина нехотично погинуо. После неког времена то се дознаде и кнез Данило измири их, а за вишу безбедност између јуначке куће Војводића и Контића позвао је Драго Андрин Контић сина Ђокина Перу те му је венчао сина пок. Ђуру Драгова барјактара, и после крстио Радоја Ђурова Контића. Ова два братства вазда су, па и дан данас у најбољем пријатељству били. Нешко је посекао 27 глава турских, (изузимајући заробљених.) Између њих било је 14 грађана Никшића, које покојник именом и презименом набрајаше као из читуље. 1852. г. кад је ударио Омер паша на Црну Гору, он се одликовао у боју у Повији (Планници), где је по великом снегу пртином претекао Турке, који су бежали натраг, те их с голим ножем у руци заустави и повео. На броју их је било 7 и сам их повео до у стару (доњу) Повију, од којих је пет уступио појединима да их посеку, а два је одвео кнезу Данилу на Церово. 1862. год. Нешко је ишао сам око града не би ли ког посекао и дође у Мркоштицу у млин, где нађе два грађанина: Зеку и Јаха, оба Љуаре, те их ухвати, свеже и поведе његовој кући; није их хтео посећи, по су цело лето стојали код Нешка и копали му урметин. После рата Њ. В. господар опрости им живот и пошаље их опет својим кућама у Никшић. За време кнеза Данила, Нешко се први потписао да ће за 15 дана погубити, ранити, или убити Турчина, а то и изврши. Он је трећи дан ранио и убије сина Бећка Адимановића и још једнога. 1875. године Нешко се налазио с целом фамилијом у Србији, и као арамбаша имао је чету с којом је нападао на турске границе, као на Кратову, где је и посекао неког оџу (совту); а преко целе Турске пређе с Бајом М. Мијушковићем у Црну Гору код Њ. В. Господара, који их је лепо примио и обдарио. 1877. год. Нешко по други пут с два своја друга, борећи се на више места, продре преко Турске и дође на Требјешку главицу у свој баталион пешивачки. Њ. В. Господар, знајући заслуге покојникове, нареди му после рата, да целу фамилију доведе у Црну Гору и дарује му најбољу кућу у Никшићу као и земље колико му је потребно било. Нешко је био један између најбољих јунака црногорских, за то нек му буде вечита хвала! Лака му црна земља!“ Доносећи ово из црногорскога листа право је да му сваки Србин на гробу изрече од срца: Слава му!

Борба с лавом. У лондонском циркусу даје један Црнац преставе, на којима се бори изученим лавом. Лав се усправи на задње шапе и борба између човека и животиње води се по свима правилима вештине, која најпосле прелази у боксовање или песничање. Гледаоци не знају коме да одаду веће хвале или лаву или његовом газди Црнцу, јер удари лавовске шапе не уступаху ударцима боксера. После свршене борбе Црнац и лав се учтиво поклоне публици и оду. Ове оригиналне представе привлаче силну публику.

Међед као бранилац. Неки мечкар у Мађарској стигне са својим међедом доцне у вече у једно село, па се сврати к једном сељаку и замоли га да му да преноћишта, њему и његовом међеду. Домаћин му изјави да ће њему дати конака, али да за међеда има само места у свињцу, где му је и његов дебели крмак и то ће га само тако тамо пустити, ако му мечкар даде 30 фор. јамчевине да му не ће међед брава удавити. Мечкар да домаћину 30 фор., мете међеду брњицу на њушку и пусти га у свињац. Домаћин је само за то пустио међеда у свињац што су му прошле ноћи украли једног крмка, па ће му бар ове ноћи бити крмак сачуван. Око пола ноћи настаде у свињцу ужасна граја. Кад домаћин с мечкаром истрчи на поље, имају шта и видети, међу међедовим шапама један лопов, полумртав од страха помамно виче: „куме, драги куме, Богом те преклињем, опрости ме овога ђавола, све ћу ти казати шта сам до сада учинио; ја сам ти украо и оног првог брава, али ћу ти сву штету надокнадити, само ме ослободи ове напасти.“ Мечкар се на то смилује и заповеди међеду да га пусти. Међед на то ошамари добро лопова и пусти га. Домаћин од велике радости одмах врати мечкару кауцију и захвално му пружи руку што се међед тако похвално показао.

О Јакобсону. О чувеноме Јакобсону, који је фалсификовао т. з. руске документе, на основу којих је бугарска влада повешала толике људе, сада пише „Московскија Вједомости“, да је тај Јакобсон шездесетих година живео у Двинску под именом Јакова Левитеца а бавио се адвокацијом. Због фалсификовања разних меница и списа осуђен је био ну тешку тамницу у Двинску. Но испало му је за руком да побегне у Румунску а отуд у Бугарску. Овде је променуо своје име и прозвао се Јакобсоном. Вешт и умешан, по што је уз то знао добро и руски, тајећи своје правашње име стекао међу Русима пријатеља, а знао се додворити и руским консулима. „Но по што је он, наставља руски лист, био осуђен ради фалсификата и утекао из тамнице, руска влада имала би права да тражи, да јој се изручи“.

Срашћени близанци. Загребачки „Обзор“ доноси следећу домаћу вест: „Дана 5-ог о. м. јави Валент Шкурлец из Мале горе у парохији виноградској, тамошњем пароху, да му је жена родила мртво дете од шест месеци, не спомињући при томе никакве ванредности; но упитан од пароха каквог је рода мртворођено дете, одговори: да се због недостатка развића фетуса не може разазнати каквог је пола. Парох га упути лекару како би се поступило по пропису. Лекар наложи Шкрулецу, да дете донесе к њему. Кад тамо има лекар шта и видити. То не беше дете, већ деца: срашћени близанци. Појава ванредно ретка и необична. Близанци имају једну повећу, доста округлу главу; иначе све по двоје; четири руке, рамена и леђа као и доњи делови трупа са свим су лепо и правилно развијени; само што је десна нога у једнога извијена и слабије развијена. Близанци су једно мушког а друго женског пола. Тужан призор, кад их гледаш, како се рукама савијају и грле. Најчудноватија је глава. Глава је као што рекосмо једна, доста обла, али са два лица која стоје једно према другоме. Како су близанци са предњим странама срашћени, на име са прсима и трбусима; а једна им је глава: то су лица окренута на страну. Једно у правцу међу десном руком мушкога и левом женскога близанца, па тако и на супротној страни друто лице међу десном руком женскога близанца и левом мушкога; врат ја доста правилан. Но лица нису једнако развијена. Једно лице је посве правилно; има два ока, уста, дочим је супротно неправилно и има два уха без уста, без носа, на средини лица налази се једно доста широко и доста неправилно око, врх ока избио чепић, један палац дугачак, на дну танак, на врху широк, на којем се опажа рупица. Глава је покривена косом.

Вероника Шкрулец рођ. Штипошак, мајка обеју близанаца, има 28 година, од пређе је родила тројке, која су деца здрава и жива. Муж јој прича да је сада већ од више времена болешљива, лечили су је лекари и надрилекари. Родила је 4. т. м. на ноћ. Наказно тело предао је отац 6. т. м. г. Д. Куновићу лечнику у Предгради, који ће га опремити хрватском музеју у Загреб.

Мали двор. Чувени француски лист „Parti National“, који заступа републиканска начела, донео је ових дана врло интересантан допис из Беча, који је колико у бечким толико у будимпештанским круговима направио велику сензацију. У томе допису каже дописник, како је стање у нашој монархији трајаво, да су се колико спољашњи, толико и унутрашњи одношаји погоршали, а то да сада увиђају и на самоме двору. У спољашњој политици тројни савез упропашћује и материјално и физично државу, тражећи непрестано нових жртава, а у унутрашњој политици избијају на површину најгрознији народносни и политички покрети. У Угарској Мађари у својим мађарским захтевима тако далеко претеру-ју, да већ јавно и отворено траже и оно, на што, према другим народностима немају никакова права а у Аустрији је критичан положај цар. већа, у који га доваћају одлучни Младочеси. У дворским круговима дошли су до тога уверења, да је данашњи систем у монархији опасан, а постоји и упливна, а моћна дворска странка под именом „малога двора“, која на томе ради, да се монархија тако реорганизује, како би се у Угарској стало на пут мађарској, а у Аустрији немачкој превласти. Да се то постигне, а у првом реду задовољи Словенима најпреча је потреба, да се монархија опрости тројног савеза и приближи Русији. У Бечу увиђају велике користи, које би добили од руског пријатељства, али се томе одупиру Мађари, уверени, да би они зло прошли.

Мишљење Чарлса Дилка о војном положају Европе и о разоружању. На питање, које је уредник немачког листа „Deutsche Revue“ управио Чарлсу Дилку у циљи да сазна његово мишљење о војном положају Европе, Дилк је одговорио, да ће поновити оно, што је већ једном о томе рекао. Он сматра да је присаједињење Елсаса и Лотринга Немачкој, несрећа за Европу и да је узрок затегнутог стања, које од тада влада. Међутим Немачка не ће никада тих провинција добровољно Французима уступити. Дилков је идејал с војног гледишта. Швајцарска, која је тако организовала своју војску, да је покрај кратког рока војне службе и малог расхода што држава троши на њено издржавање, организација врло добра. Швајцарска је артиљерија одлична, а бољих стрелаца од Швајцараца нема у целом свету. Дилк држи, да ће по свој прилици Немачка и Француска поступно своју војску преустројити по обрасцу швајцарске војске, што ће знатно олакшати терет, које народи сада сносе за издржавање многобројне војске.

Како је постао Гетеов „Баук“. У селу Куницу живео је 1781. један богат сељак, који имађаше јединца сина. Овај се једном опасно разболе, отац се уплаши, узјаши на коња, узме дете у наручија и похита у Јену неком чувеном лекару. Видевши лекар дете, рече оцу, да је већ доцкан, и да му он не може више помоћи. Очајни отац појури кући, али му јединац још на путу умре. Неколико дана касније дође Гете у Куниц, и гостионичар исприча му жалосни догађај. Песника ово тако потресе, да се повуче у своју собу, и ту спева своју дивну баладу „Баука“.

Румунска за Румуне. У седници румунске коморе прошле среде многи су заступници тражили, да би се у Ердељу и Банату установили румунски консулати, да бдију над незаконитостима, које се употребљују против Румуна у Угарској. Румунски министар-председник признао је, да су Румуни у Угарској изложени опасности, али је препоручио комори, да се чува како румунском покрету не би дала политички биљег — а влада од своје стране не ће никада пропустити прилике, да заштити интересе својих суплеменика.

кад ниже стреје залазило, с брежуљком, који је зелен и го биваo, с кокошкама које су по сокаку чепркале или се пред вратима кокошињака купиле. Па и комшински гласови били су јој већ сви познати. Када се прећа преко од цркве иселила, то је био знатан догађај, јер се јутром више није чуло чегртање преслице. Сестра Марија није имала мира, догод није сазнала, из кога се узрока прећа отселила.

Није она то чинила из пуке радозналости а особито откада је оглувила. Но шта ћемо, ми смо само од меса, а свет се чврсто тога држи, да се лагано, са свим лагано у нас увуче, било с поукама св. оца, који нас причешћује, било са ћеретањем црквењаковим, било с разговором у походе дошлих рођака, било са свађом калуђерица и њиховим замкама, које настану, када трогодишњи избори наступе.

Сестра Пелагија, која је иначе сушта гордост, питома је онда као јагњешце, а сестра Марта, већ се на осам дана пре избора на свакога љубазно осмејкује. Побожне сестре се онда увек живо договарале, за време одмора, и када се у кујну скупљале, да за благе дане ускршње и божићне, слаткиша и посластица умесе, тим више, што сестра Марија, никакова посла није имала, јер немаше новаца да брашна и шећера купи, нити рода, да га поклоном обрадује. Њена мати, добра душа, давно је већ умрла, па и отац, који је због несреће остарио, јер му се пакао на свету приуготовио, па и предобра тетка, која је дала новаца за мираз, да Марија калуђерицом постане. Лака им била црна земља свима па и несуђеноме, који је као отац многе породице умрио.

То је све била божија воља. С оно мало новаца годишње, које је од мираза и плате имала, могла је праћу и слушкињу држати, без којих због болести не би могла бити. Била је задовољна с два пара ципела и огртачем, што је сваке године добивала. Продавала би орање и бадеме, које при столу није могла гристи, а од два јајета, које је добијала, појела би само једно, оно друго би поделила слушкињи и праћи. Она је израдила, да је при столу поред њеног места пећкицу имала и дала би свој део још једном скувати, да би већи постао и за две женске довољан био, које су увек као вуци гладне биле. Тако је далеко ишла, да је и од оно мало кафе, што је за доручак добивала, полу за свога исповедника остављала.

* * *

Умрла је од једа при избору нове опатице. Сигурно је и она тежила, да бар једном после толиких година палицу понесе, али увек су само оне калуђерице биране, које су најбоље сплеткарити знале и потпору од рођака с поља имале. Ћутала је, јер је била горда, али ипак је љуто болело понижење, да је уз пркос њеном молењу, јер је сирота била, ништа не поштују и тешила је друге сестре, које су због избора љуто грдиле и на своју се злу коб тужиле, овим речима: „Трпите! На што се тужите? Благодарите милом Богу. Шта вам не достаје овако?“

Овом приликом разљутила се јако сестра Марта, што је при избору пропала а једна газдачка кћи изабрана и у своме беснилу, добаци сестри Марији: „Ех, то ви кажете, која сте за то овамо дошла, да се сита наједете!“

Јадница пала је у постељу, с које се више ни дигла није.

Беч. **Јеленко.**

Трговина.

Нови Сад, 18. (30.) марта. Пшеница 7 фор. Кукуруз 3 фор 95 нов. Јечам 4 фор. 50 нов. Зоб 5 фор. Наполица 6 ф. 20 нов. Маст 54 фор. Сланина 54 фор. Све од 100 килограма.

*

Исказ о унешеној и на варошком кантару премереној рани и осталих предмета у Нови Сад од 12—25. марта т. г. Жита 543660 кгр., ражи 1653 кгр., наполице 3856 кгр., зоби 19602 кгр., јечма 12202 кгр., кукуруза 1,014527 кгр., репице 228 кгр., пасуља 30287 кгр., кромпира 64061 кгр., мухари 1488 кгр., кудељна семена 552 кгр., лањика 4054 кгр., Масти 721 кгр.

Дотерано је у варош: 45 комада прасица, 107 ком. назимади, 68 ком. дебели свиња, 679 ком. мршавих свиња, 75 ком. јагњаца, 20 ком. оваца, 310 ком. теоца, 84 ком. рог. марве, 47 ком. коња, 89 ком. ждребади.

Отерано је: 128 ком. назимади, 6 ком. јагњаца, 42 ком. оваца, 9 ком. телади, 62 ком. рогате марве, 6 ком. коња, 12 ком. ждребади.

*

Београдска пијаца од 15. марта. Арпацик 32—38 динара, кромпир 7—10 дин., лукац црни 12 50 дин., лукац бели 25 дин., пасуљ 12—20 дин. Све од 100 килограма.

*

Беч, 16. (28.) марта. (Оригиналан извештај са марвеног вашара на св. Марксу од фирме Т. Бајић и Г. Остојић.) На данашњем вашару било је пријављено 9878 ком. а дошло је 4491 ком. млађе врсте и 5.025 комада угојених мађарског соја. Свега 9,516 комад дотерано.

Трговина врло трома.

Продавало се:

Прима роба 47—49 нов.
Средња „ 44—45 н.
Сремска „ 43—46 н.
Назимад „ 34—42 н.

Ово су цене од килограма живо мерено, изузимајући потрошарину.

Цена је сланини 50—51 ф.
„ „ масти 55—56 ф. све од 100 кгр.

Дописница уредништва.

Б. у М. Не може се уврстити.

Д. у С. Да је било тачности за цело би било напретка.

РЕД ПЛОВИДБЕ ЛОКАЛНЕ ЛАЂЕ
ИЗМЕЂУ КАМЕНИЦЕ И НОВОГ САДА
од 1. априла 1893.

Из Каменице у Нови Сад у 6, 8 и 10 сати пре подне — и у 2, 4 и 6 сати после подне.

Из Новог Сада у Каменицу у 7, 8 и 11 сати пре подне — и у 3, 5 и ½7 сати после подне.

ОГЛАСИ.

НАРУЧБИНЕ ХАЉИНА МУШКИ
ЗА ПРОЛЕЋЕ И ЛЕТО
примају се у моднем салону
ПАНТЕ СПАИЋА СИНА У МИТРОВИЦИ.

Штофова и мануфактурне робе велики избор на стовариштy, женски шешира, гепова и жакета за госпође, сваке врсте готови мушки одела, велики и дечији. Цене умерене. 66 6-6

Српска гостионица и пивара „код Вује“
у Новом Саду.

Част ми је јавити поштованој публици одавде и са стране, да сам отворио гостионицу преко од „Црвеног рака“, на главној пијаци (Димовићева кућа), препоручујући се пажњи свију познаника и пријатеља, молим за што обилатију посету. Добрим вином и пивом, укусним јелом и тачном послугом свагда ћу настојати да госте задовољим.

Нови Сад, 14. марта 1893. год.

С поштовањем
Вуја Пуповац,
150 1—1 пређе главни конобар „Беле лађе.“

ОТВАРАЊЕ ГОСТИОНЕ.

Част ми је до знања ставити, да сам
гостиону код црног орла у Руми
примио, и да са 20. мартом (1. априлом) отварам.

Ја нисам штедио никакови издатака да исту са свим ново наместим. Исто ћу се тако строго старати за добру и укусну кујну, права вина сваковрсних осталих кафанских пића и брзу послугу, да би п. н. публици у мојем хотелу могао пријатно задржавање набавити.

Мој омнибус увек стоји на услузи при сваком долазећем и одлазећем жељезничком влаку.

За многобројну посету умољава са особитим поштовањем **АДОЛФ КЛАЈН,**
144 1—2 гостионичар.

ГЛАСОВИТИХ
ПРАВИХ
„ЗАДАРСКИХ“
ЛУКСАРДОВИХ ЛИКЕРА

Марасхино, Суракао, Ванилие, Анисет и др. Имадем главно складиште за Срем. Препоручујем на мало и велико по оригиналним ценама. Такођер препоручујем моје добро снабдевено стовариште славонских, далматинских и италијанских бела, шиљер и црна вина, као и пештанска пива на велико, вина у количини од 100 литара, а пива од 25 литара.

Леополд Шварц,
74 15—24 у Новом Сланкамену.

МАНУФАКТУРНО-КОНФЕКЦИЈСКА РАДЊА
ПАНТЕ СПАИЋА СИНА
149 У МИТРОВИЦИ 1—3

потребује 2 практиканта младићи који су свршили I и II. разред средњих школа имају првенство, понуде писмено.

Овим стављам свима штов. трговцима, који са свињама раде, да сам поред моје дојакошње „Детаљне Радње одпочео и **„Комисионарску“** радњу. Салаше као и рану по умереној цени на расположењу имадем, тако исто за најтачнију послугу као и за савесну продају јамчим.

С поштовањем
Коста Брашован
131 6—10 Будапешта — Штајнбрух.

НОВ ИЗУМ ПЛУГА.

Сваком је земљоделцу тешком муком орати бреговито земљиште обичним плугом. Ја сам тој патњи стао на пут и изумео сам са свим добар, јефтин плуг окретач **(Gebirgspflug, Hegyieke)** за који сам похвалу и патенат добио.

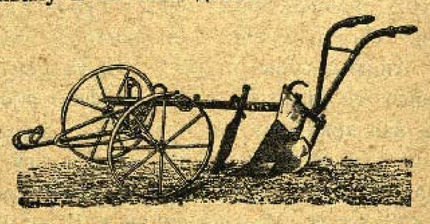

Конструкција му је једноставна, са колечкама износи 50 килограма, а са свим је гвозден.

Њиме се може орати плитко или дубоко, како у равници, тако исто и у брегу, а може се окренути при орању сваки час лево или десно.

Исти се може добити по цену од 25 фор. а. вр. код власника

ЈОВАН ПУПА,
КОВАЧ У ПЕТРОВАРАДИНУ
103 4—5 преко пута од „белог вола.“

МАРИЈАЦЕЛСКЕ КАПЉИЦЕ

које су од врло великог уплива против болова у стомаку, у опште приповнате су као кућевни лек.

Лече: **против неимања апетита, слабости стомака, подригивања, затвора, киселине у стомаку, ватре у стомаку, сувишног пљувања, жутице, муке и повраћања, грчева и завијања у стомаку.**

Код напоменутих болести **Маријацељске капљице** су од врло велике помоћи, а изврсност њихова приповната је од дугог времена што и стотинама сведоџби потврђују. — Једно стакоце с упутством стаје 40 новч., а веће 70 новч.

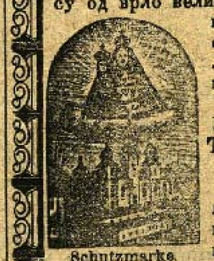

Главно стовариште за Аустро-Угарску налази се код:
Török Joszef gyogyszertára
Budapest, Kiralyi utcza 12 sz.

Нарочито се уноворује на заштитну марку и потпис. Само оне капљице треба узимати, које на завитку имају прилепљену зелену врпцу са потписом произвођача (C. Brady) и ове речи: „Да су праве сведочим.“

Schutzmarke.
C. Brady

У Новоме Саду добија се код: Г. Плавшића апот. П. Георгијевића, апот. У Петровцу: Ференци Истван апотекар. У Илоку: Франц Ласло, апотекар. У Шиду: Аугуст Ковиак, апотекар. 639 21—43

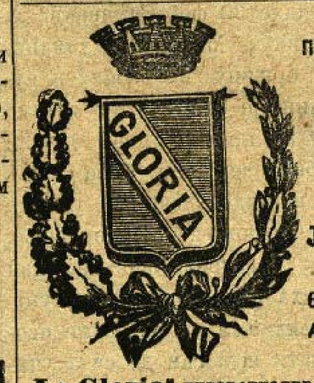

Припознат је као најбољи, прави
ЦИГАРЕТ-ПАПИР
Le Gloria
од
Josef Bardou & Fils
Perpignan-Paris
60 златни медаља, 16 почасни диплома, 20 диплома „Hors Concours.“

„Le Gloria“ цигаретпапир надмашује све до сада постојеће цигаретпапире са квалоће и финоће.
„Le Gloria“ је само онда прави ако носи подпис Joseph Bardou & Fils.
„Le Gloria“ цигаретпапир добија се како са равним тако и са рецкавим (perforiert) округом.
„Le Gloria“ се добити може и у завијумама (Hülsen) до сад непостигнутој изврсној квалоћи.
„Le Gloria“ цигаретпапир може се добити у свакој пирбершкој и папира трговини, као и у свакој трафици. 528 15—20

Издајем у својој кући гвожђару, која постоји од 60 година. У истоме дућану, који је на главном месту у Руми, има још и еспапа. Даље обавести даје власник

Миша Критовац,
146 3—3 у Руми.

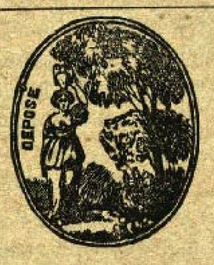

ДР. ФР. ЛЕНГНЕЛА
Birken-Balsam.

Брезов сок познат је из давних времена као улепшавајуће средство а кад се исти по упутству изумача хемијски у балсам приуготови, онда је од чудноватог дејства Ако се у веће лице намаже, већ сутра дан се примете перути чиме лице постаје бело и нежно. Цене са упутством 1 ф 50 н

Добити се може у Будимпешти код: **Josef v. Török, Apotheker, Königsgasse,** као и у реномираним апотекама у провинцији. 568 18—24

КАО КОМПАНИСТА

у агентурној и комисионарној радњи жели један вичан и добро изображен трговац ступити. Повољна условија слати **M. L. Brod a/S** poste restante.
139 3-3

ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА
ЛАЗАРА М. ЈАНКОВИЋА
У ТИТЕЛУ

потребује једног старијег помоћника и једног шегрта. Ступити могу одма. 148 3-3

ОВАЦА
180 КОМАДА

млади, добро тимарени, подпуно здрави са 120 јагњаца имам на продају уз повољне увјете.

У Чортановци, 20. марта 1893.
138 3—3 **ЛУКА ЈОВИЋ.**

У БИВШОЈ
КРЕСТИЋЕВОЈ КУЋИ
НА ВЕЛИКОЈ ПИЈАЦИ

на најбољем месту у Тителу под бројем 56. издаје се један велики дућан са станом, за мануфактурну и галантеријску радњу од 1. маја на 3 или више година под закуп.

Ближа условија код власника куће Лазара М. Јанковића у Тителу. 147 3—3

ПРОДАЈА КУЋЕ
У РУМИ

на главној улици лежећа кућа под кбр. 152/102 (пређе покојне Софије Николајевићеве) јесте за продају.

Услови се могу код властника дознати.

Јован Радосављевић
142 2-3 ц. кр. умиров. капетан у Митровици.

СРПСКА КЊИЖАРА И ШТАМПАРИЈА БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА
У НОВОМ САДУ „КОД СВЕТОГ САВЕ“

као прва творница свију црквених утвари и највеће стовариште слика и икона на хартији и платну са руком рађени у масним бојама.

Препоручујемо слав. српским православним црквеним општинама, пречасном свештенству и поштованој српској публици **наше богато и највеће стовариште свију црквених утвари** као:

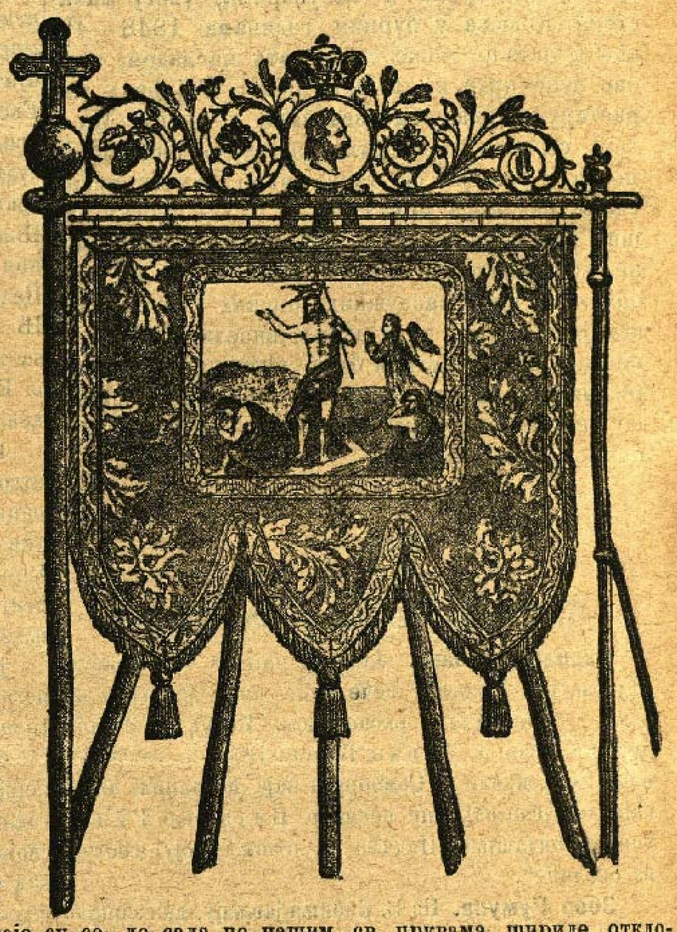

Одежде (свештеничка одјејанија) од вунене материје у разним бојама, од полусвиленог рипса, од чисто свиленог дамастираног рипса, позлаћеног рајха; **црних одежда** за погребе и при потреби ускршњег поста од финог бринера и црног сомота. — **Ђаконских стихара**, вунених од свиленог рипса и позлаћеног рајха итд. — **Неба** од вунене шарене материје, од црвеног свиленог дамаста, од свиленог сомота са позлаћеним везом св. духа; **великих барјака** (литија) са круном и копљем и без тога од најфинијег голдрајха; **црквених барјака**, од најфиније до најјефтиније израде и квалитета; **школских барјака**, богато израђено са свилом, сребром и златом; **барјака за разне корпорације**, у разним израдама; **ђачких стихара**, разне израде и величине; **налоња** у разним израдама и сорти; — **чаршава** за св. часне трапезе од бела платна, вуне, свиле и т. д. — **свештеничких појасева**, разне ширине и боје; — **плаштаница** (Христов гроб) на платну са зејтин-бојом рађених; — **кивота, путира, петохлебница, рипида, кандила и кадионица, полеђа од стакла у разним величинама и изради; чирака, венчаница, крстова** за часне трапезе и **ручних, црквених фењера**, итд. Све ове ствари израђене су од **бронза, кина-сребра** а некоје и дворез. — Даље имамо разних **свећњака** од кованог гвожђа и у лепим израдама. Цене су врло јефтине означене по каталогу, а израда је солидна и трајна. — Ми смо се постарали да су све ове црквене утвари израђене по **пропису српско-православном**, а тиме чинимо, да **туђе работе** странаца, које су се до сада по нашим св. црквама ширале, отклонимо. — Препоручујући се дакле свакоме за набавку свију св. црквених утвари, радо шаљемо на захтевање наш опширан списак **франко** и бесплатно.

С поштовањем
СРПСКА КЊИЖАРА И ШТАМПАРИЈА БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА
87 3—3 **КОД „СВЕТОГ САВЕ.“**

ДО САДА ЈОШ НЕНАДМАШЕНО.
В. МАГЕРА
права, очишћена
МАСТ ОД РИБЈЕ ЈЕТРЕ (LEBERTHRAN)
ВИЉЕМА МАГЕРА
у Бечу.

Испитано од врлих медицинских ауторитета због лаке сварљивости и за децу препоручено и прописано, у свима случајевима где лекар с успехом намерава постићи најчаће целог организма, нарочито плућа и груди, побољшање сока и чишћење крви у опште — **флаша по 1 фор.** — на фабричном сложишту; **Беч, III./3., Heumarkt 3.**, као и у најзвише апотеке и специјалних трговина, у аустро-угар. монархији праве ове масти добити.

Само је онда прави, ако је трогласта боца са означеним окрајцима (печатом и црном штампом на жутој хартији) обележена.

Добити се може: У Новоме Саду код гг. Јов. Грозинтера, Г. Плавшића, апотекара; Браће Вагнера и Љ. Стефановића, трговаца.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ И ОТПРАВИШТВО ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
код
W. MAGER, Wien,
III./3., Heumarkt 3.
606 18—18

Одликован са сребрном и златном медаљом

70 6-10

ПОСТОЈИ ОД 1860. ГОДИНЕ.

ФАБРИКА НАМЕШТАЈА
НАСЛЕДНИКА НИКОЛЕ ДУСИНГА
ПРЕКО ПУТА СРПСКЕ ШКОЛЕ
у сопственој кући, Ханска улица бр. 1.

Одликован са сребрном и златном медаљом

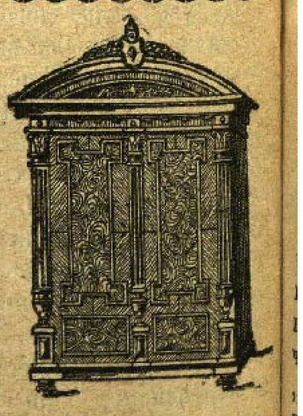

Велико стовариште сопственог производа готових намештаја, шифонера, кревета, писаћи столова, дрвених и савијених столица, украса, огледала и др. и др.

Даље: гарнитуре за седење, душека, дивана, велики избор простирача, ћебета и завеса.

Прима сваковрсне справке, украшавање при сваковрсним свечаностима, намештаје за хотеле и станове, снабдевање потребних ствари за младе по најновијем укусу

и по најјефтинијим ценама.

Власник: Славко Свет. Милетић. Главни уредник: др. Јован Пачу. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.